

0 femei abuzată de soț a ajuns la CtEDO. Cazul a fost comunicat Guvernului

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului cazul Iachimovschi versus Republica Moldova, în care reclamanta acuză că a fost supusă sistematic violenței din partea soțului – într-un caz chiar a fost sugrumată și lovită până și-a pierdut cunoștința – iar bărbatul nu s-a ales decât cu amendă simbolică. Demersurile femeii de a-l trage la răspundere penală pe agresor nu s-au soldat cu succes, transmite IPN.

Potrivit juriștilor Promo-LEX, care o reprezintă pe reclamantă, în iulie 2011 femeia a fost nevoită să fugă de acasă cu copiii minori. Câteva luni mai târziu, când a avut nevoie să-și ia hainele de iarnă din locuință, a apelat la polițistul de sector, care i-a spus să meargă singură. Femeia a fost din nou atacată și bătută violent de soț.

Agresorul nu a fost tras la răspundere penală. Nici cererea privind emiterea măsurilor de protecție în privința sa și a copiilor minori nu a fost admisă. În schimb, autoritățile i-au intentat femeii dosar penal și risca până la 5 ani de închisoare, fiind învinuită că i-a cauzat leziuni medii soțului. Juriștii Promo-LEX menționează că învinuirea s-a bazat pe un certificat medico-legal dubios și, după aproape cinci ani de procese judiciare, victima violenței în familie a fost achitată.

La Curtea Europeană a Drepturilor Omului reclamanta a acuzat încălcarea articolului 3 al Convenției Europene, prin supunerea sa relelor tratamente de către soțul său și prin omisiunea autorităților Republicii Moldova în îndeplinirea obligației de a iniția și a conduce o anchetă penală efectivă

a acuzațiilor despre aplicarea violenței fizice și psihice asupra sa și tragerea agresorului la răspundere penală.

La fel, reclamanta acuză încălcarea articolelor 8 și 14 ale Convenției, prin atitudinea preconcepută a autorităților în privința violenței domestice asupra femeilor și acceptarea acestor situații, și prin neasigurarea unei protecții egale cu cea acordată soțului.

Sursă: ipn.md

Protest la Ambasada Rusiei: Cerem dreptul la educație în stânga Nistrului

Elevi și profesori de la Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Grigoriopol, cu sediul la Doroțcaia, împreună cu reprezentanții Asociației Promo-LEX, au organizat joi, 19 octombrie, o acțiune de protest în fața Ambasadei Federației Ruse la Chișinău. Manifestanții au cerut asigurarea dreptului la educație în regiunea transnistreană, dar și executarea hotărârii Curții Europene pentru Drepturile Omului, pronunțată acum cinci ani, prin care Rusia a fost recunoscută responsabilă de violarea dreptului la educație în cazul a 170 de reclamanți, transmite IPN.

Directorul „Promo-LEX”, Ion Manole, a declarat că astăzi se împlinesc exact cinci ani de la pronunțarea hotărârii CEDO, însă chiar și după cinci ani, reclamanții sunt în așteptarea onorării acelor obligațiuni pe care le are Federația Rusă conform dreptului internațional. „Drepturile acestor oameni continuă să fie încălcate. Deja s-au perindat câteva generații

și numărul de elevi din aceste instituții de învățământ scade dramatic. Chiar și conform constatărilor Curții Europene, acest lucru nu este generat doar de factorii demografici, dar și de presiunile la care sunt supuși elevii, părinții și profesorii acestor instituții. Nu ne dorim altceva decât să fie respectată și implementată hotărârea Curții în această cauză și dorim ca acești elevi, acești profesori, să studieze conform drepturilor lor și a convingerilor pe care le au”, a notat Ion Manole.

Directoarea Liceului Teoretic „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Grigoriopol, Eleonora Cercavschi, a menționat că de zece ani li se încalcă drepturile la educație. Deși de cinci ani Curtea Europeană le-a făcut dreptate, lupta continuă și astăzi, pentru că nimic nu s-a schimbat. „Am venit să-i spunem Federației Ruse că rana este vie și sângerează. E timpul să ia măsuri. Liceul „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Grigoriopol cred că are cea mai dureroasă istorie. Noi încă în 2002 am scoși cu forța din clădirea școlii din Grigoriopol și de 15 ani suntem obligați, în fiecare zi, să facem naveta cu copiii la Doroțcaia, ca să poată face școală în limba română. Și noi credem că este anormal acest lucru”, a mai spus directoarea instituției.

Svetlana Jitariuc, directoarea adjunctă al Liceului, spune că este vorba despre o responsabilitate enormă pentru copii, care zilnic urcă în autocare ca să ajungă la ore, în schimbul doi, mai ales acum, când s-au scurtat zilele. Elevii ajung noaptea de la ore, iar de la locul în care staționează transportul trebuie să mai meargă ca să ajungă acasă. „Le cerem echitate, întâi de toate, pentru că dreptul ni l-am luat noi singuri, dar cu un sacrificiu enorm – sacrificiul de a ne lua responsabilitatea pentru soarta acestor copii. Și chiar dacă nu este simplu, noi nu putem să cedăm pentru că aceasta este onoarea noastră și demnitatea. Este ceva ce trebuie să o facă cineva pe pământul acesta, ca să aducă un adevăr pe care trebuie să-l cunoască copiii”, a spus Svetlana Jitariuc.

Rosian Vasiloii, expert în securitate, și-a exprimat solidaritatea cu elevii și profesorii din instituțiile de învățământ cu predare în limba română din regiunea transnistreană. Potrivit lui, în condițiile în care situația acestor copii și pedagogi se agravează, autoritățile de la Chișinău, în mod special Președinția, care face jocul Rusiei, tac. Expertul a îndemnat și elevii de la Chișinău să se solidarizeze cu elevii din regiune.

Participanții la acțiunea de protest au mers la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, dar și la Președinție pentru a transmite autorităților apelul să intervină pe lângă Federația Rusă în vederea executării hotărârii CEDO din 19 octombrie 2012 și să asigure astfel dreptul la educație în stânga Nistrului.

Sursă: ipn.md

Promo-LEX: Peste 155 de mii de alegători riscă fie privați de dreptul la vot. Ce stabilește Noul Cod Electoral

Condiționarea deținerii unui domiciliu pentru exercitarea dreptului de vot în circumscripția uninominală contravine Constituției, este discriminatorie și limitatoare, declară experții Asociației Promo-LEX. Ei spun că peste 155 de mii de alegători fără domiciliu sau reședință, ceea ce reprezintă 4,78% din totalul alegătorilor înscriși în Registrul de Stat al Alegătorilor, riscă fie privați de dreptul la vot.

Noul Cod Electoral stabilește că alegătorul votează la secția

de votare din circumscripția uninominală unde își are domiciliul. La alegerile parlamentare în circumscripțiile uninominale nu participă alegătorii care nu au domiciliul în circumscripția uninominală respectivă.

Experții Promo-LEX constată că modificările operate în Codul Electoral privind participarea la vot a alegătorilor fără domiciliu în diferite tipuri de circumscripție nu sunt explicite și lasă loc de interpretare. O eventuală permisiune de a vota doar în circumscripția națională ar afecta valoarea opțiunii exprimate de cetățean și, prin urmare, principiul egalității votului, consfințit în textul Constituției. În plus, ar fi o încălcare și a liniilor directoare ale Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept, conform cărora fiecare alegător are, în principiu, dreptul la un singur vot, iar în cazul în care sistemul electoral acordă alegătorilor dreptul la mai multe voturi, fiecare alegător beneficiază de același număr de voturi.

Experții Promo-LEX recomandă modificarea articolului 87 alin. (4) din Codul electoral cu scopul de a exclude condiționarea deținerii unui domiciliu, în sensul Codului, pentru exercitarea dreptului de vot; tratarea exactă și în conformitate cu normele constituționale de către legislator a mecanismului de realizare a dreptului de vot în cadrul circumscripției naționale sau uninominale la alegerile parlamentare și modificarea articolului 80 din Codul Electoral pentru a exclude condițiile ce limitează dreptul alegătorilor fără domiciliu sau reședință de a semna în susținerea candidaților.

Sursa: diez.md

Pavel Postică (Promo-LEX): „Cea mai bună soluție(...) este abrogarea Legii 154 și revenirea la sistemul electoral proporțional”

Mai multe ONG-uri au semnat o declarație în care afirmă că noul sistem electoral mixt nu asigură egalitatea votului, prezăcută în Constituție.

*La Varșovia, în cadrul Reuniunii anuale de implementare a dimensiunii umane a OSCE a fost prezentată o declarație a mai multor organizații neguvernamentale din Republica Moldova în care este repetată cererea adresată autorităților moldovene de retragere a legii prin care a fost schimbat sistemul electoral. Una din organizațiile semnatare este Promo-LEX iar invitatul interviului matinal al **Europei Libere** este Pavel Postică, directorul Programului de monitorizare a proceselor democratice din cadrul Promo-LEX.*

Europa Liberă: Așadar, „Promo-LEX” a prezentat la Forumul OSCE din capitala Poloniei declarația mai multor ONG-uri din Republica Moldova, prin care este cerută retragerea de către autoritățile moldovenești a actelor prin care se instituie un nou sistem electoral. Pentru început, de ce această declarație, acest apel a fost important să fie auzit la acest for – „Reuniunea anuală de implementare a dimensiunii umane”, cum este intitulat?

Pavel Postică: „Este o posibilitate pentru ONG-urile din Republica Moldova să se facă auzite inclusiv pe platformele internaționale, în special, această platformă instituită de OSCE, în care participă, pe de o parte, reprezentanții

autorităților, adică a tuturor țărilor membre ale OSCE, dar și reprezentanți ai societății civile din aceleași țări. Corespunzător, la această platformă se discută cele mai importante probleme pe care le are fiecare stat. Noi am încercat să venim în data de 12 septembrie, atunci când s-a discutat situația în domeniul electoral în fiecare țară. Am venit și noi cu o declarație semnată de mai mulți colegi din ONG-urile din Republica Moldova, prin care am atras atenția la deficiențele cele mai importante pe care le conține sistemul electoral mixt, în urma votării în Parlament a Legii 154, prin care a fost modificat Codul Electoral.”

Europa Liberă: Domnule Postică, autoritățile, actuala guvernare au refuzat până acum cu fermitate nestrămutată să recunoască până și rațiunile pentru care ar trebui să renunțe acum la sistemul mixt. Mulți resemnați deja s-ar întreba dacă mai merită risipită energie pentru demersuri de acest fel în condițiile în care se aplică logica „câinii latră, caravana trece”?

Pavel Postică: „S-ar putea să pornim și de la astfel de ipoteză, doar că noi trebuie să înțelegem că organizațiile semnatare ale acestei declarații, dar și a multor altor declarații pe parcursul discutării acestui proiect de lege au înaintat critici vizavi de el. Am atras atenția la deficiențele pe care le conține și noi în continuare vom încerca să punem presiune pe autorități ca să înlăture aceste deficiențe și cea mai bună soluție, din punctul nostru de vedere, este abrogarea Legii 154 și revenirea la sistemul electoral proporțional, care asigură, în conformitate cu Constituția Republicii Moldova și standardele internaționale, o egalitate a votului, o egalitate a puterii electorale.”

Europa Liberă: Despre ce deficiențe este vorba, domnule Postică, ca să reîmprospătăm?

Pavel Postică: „Noi am încercat în această declarație să subliniem principalele sau, din punctul nostru de vedere, care

sunt cele mai principale deficiențe ale sistemului electoral mixt aprobat de Parlament. Apropos, noi, în aceeași declarație, am recunoscut dreptul Parlamentului Republicii Moldova de a modifica sistemul electoral, doar că am menționat că el trebuie să fie efectuat în strânsă corelație cu standardele naționale, prevăzute în Constituție, dar și angajamentele internaționale. Am atras atenția în special la faptul că sistemul electoral a fost modificat, în mare parte, fără a se ține cont de principala recomandare a Comisiei de la Veneția, care a stipulat că la momentul de față nu este oportună și nu este recomandată modificarea sistemului electoral. În al doilea rând, noi am zis că punem la dubiu în ce mod poate fi asigurată egalitatea votului în situația în care art. 60 din Constituție stipulează că fiecare vot trebuie să fie egal și noi în acest fel avem o situație destul de stranie în care un vot sau același vot în circumscripția electorală națională și circumscripția electorală uninominală va avea putere diferită. Ori, pentru a fi ales în circumscripția electorală națională, un deputat ar trebui să colecteze suportul popular a circa 28 de mii de persoane, asta la o prezență de circa 50%, cum este de obicei în Republica Moldova, pe când într-o circumscripție electorală uninominală, un deputat ar putea fi ales și cu trei, și cu cinci mii de voturi. Deci, este o inechitate și, practic, este o problemă destul de serioasă. În al doilea rând, Comisia de la Veneția a recomandat micșorarea pragului electoral pentru accesarea în Parlament și noi vedem că a fost păstrată acea barieră de 6% doar că, prin păstrarea acestei bariere de 6%, de fapt, a fost majorat pragul de două ori, pentru că cu același suport popular, dacă anterior cu 6% suport popular un partid trecea șase deputați în Parlament, acum va putea trece doar trei. Respectiv, considerăm că, practic, a fost dublat pragul electoral. O altă problemă subliniată de noi, poate cea mai importantă de fapt, este faptul că prin această lege, prin Legea 154, prin care a fost instituit sistemul electoral mixt, practic, au fost excluși din procesul electoral circa 5% din alegători, adică cam 158-160 de mii de alegători, care la momentul de față nu au

nici domiciliu, nici reședință înregistrată. Respectiv, iarăși avem o problemă constituțională sub acest aspect, că, fără niciun fel de prevedere legală, din procesul electoral au fost excluși peste 100 de mii de alegători din Republica Moldova.”

Europa Liberă: Domnule Postică, ca să fie limpede pentru toți – se insistă pe păstrarea sistemului electoral curent sau pe folosirea unor instrumente democratice, în cazul în care se vrea modificarea lui?

Pavel Postică: „Noi încercăm să explicăm că, din punctul nostru de vedere, cea mai bună soluție rămâne abrogarea proiectului de Lege 154 și revenirea la sistemul electoral proporțional. Și acestea sunt deficiențele constituționale, pe care noi le vedem și care, într-un fel sau altul, poate, nu știu în ce măsură, dar ar putea fi corectate în cadrul sistemului electoral mixt, dar, sincer, pe moment nu văd cum putem să facem acest lucru. Or, eu nu știu ce soluție trebuie să găsească Parlamentul Republicii Moldova pentru a asigura acea egalitate a votului, acea egalitate a puterii electorale, pentru a echivala și a uniformiza cât de cât voturile și într-o circumscripție uninominală, și în circumscripția națională, după cum am zis.”

Europa Liberă: Dvs. aveți o explicație, de ce guvernarea, iată, partidul inițiator al schimbării sistemului electoral a refuzat până acum, cel puțin, să recunoască respectivele deficiențe, care par evidente pentru toată lumea? Adică, poți refuza sau, cel puțin, pune la îndoială niște lucruri, dar trebuie să existe și o explicație oarecum credibilă că are guvernarea sau cei care insistă pe această soluție această justificare, această, cum să zic, îndreptățire a schimbărilor?

Pavel Postică: „Fiecare are punctul său de vedere. Pe mine mă bucură faptul că există deja depusă o sesizare la Curtea Constituțională și Înalta Curte, sper eu, va pune punct acestor discuții prin hotărârea pe care o va adopta. Și va spune într-adevăr dacă acest sistem electoral mixt, această

Lege 154 corespunde rigorilor constituționale sau, din contra, nu corespunde. Și în cazul acesta va fi pus punct discuției și, practic, toți actorii care, într-un fel sau altul, au tangență cu sistemul electoral vor fi obligați, hai să zicem așa, să termine discuțiile și să implementeze legea.”

Europa Liberă: Da, vorbim de contextul reuniunii la care vă aflați, domnule Postică, ați observat, mai există situații similare și la curți mai mari poate, eventual, în alte țări sau este o situație specifică moldovenească?

Pavel Postică: „Reuniunea durează din 11 septembrie până în 22 septembrie. În fiecare zi sunt supuse discuțiilor două teme legate de dimensiunea umană. În data de 12 a fost discutat subiectul alegerilor, dreptului de a alege și a fi ales; în data de 13 a fost discutat subiectul egalității de șanse pentru implicarea în viața politică și socială. Și aici am un regret, că noi nu am reușit în a doua zi, în această zi să venim cu altă declarație prin care am vrut să cerem din nou Parlamentului Republicii Moldova să realizeze și să adopte modificări la Codul Electoral în baza acelor adrese ale Curții Constituționale din decembrie 2016. Și sper eu că Parlamentul Republicii Moldova va încerca sau va purcede cât de urgent posibil pentru a înlătura acele deficiențe importante care mai sunt în Codul Electoral.”

Sursa: europalibera.org

Promo-LEX: În fotografia de pe buletinul provizoriu al

lui Braguța se văd urme de violență

Vadim Vieru, avocat Promo-Lex, a declarat astăzi în cadrul unei conferințe de presă că în fotografia din buletinul provizoriu al lui Andrei Braguța se văd urme de violență, sânge într-un colț de gură. De asemenea, acesta susține că după fotografie se observă că și starea mintală a lui Andrei a degradat.

În cadrul aceleiași conferințe reprezentanții Promo-LEX au notat că s-au efectuat un șir de încălcări sistемice din partea forțelor de ordine. Au menționat că judecătorul care a decis plasarea în arest pentru Andrei în penitenciar, e pe lista judecătorilor de instrucție din cauza căroră Moldova a fost condamnată la CtEDO.

„Cazul este regretabil, procuratura trebuie să-și facă treaba dar și alte autorități trebuie să intervină urgent pentru a rezolva aceste probleme sistемice pe care noi le-am identificat pe marginea cazului. Noi nu spunem că reținerea nu ar fi fost justificată când acesta a comis contravenția rutieră, cu toate acestea noi am constatat lipsa unor protocoale și abilități din partea colaboratorilor de poliție, atunci când este vorba despre diferențierea unui comportament deviant sau existența unei boli mintale”, a notat Vieru.

„Imaginile video care au fost difuzate în mass-media nu confirmă nimic altceva că Andrei Braguța avea dizabilitate mintală, și dacă privim imaginile de la început până la sfârșit se vede că starea sa de sănătate se agravează, el devine tot mai agresiv, inclusiv își înjură tatăl”, spune Vieru.

Reprezentanții Promo-LEX au mai menționat că la Inspectoratul de Poliție Ciocana inspectorul a observat comportamentul

deviant al lui Andrei. Mai mult ofițerul de urmărire penală a fost informat și de tatăl victimei că acesta are o dizabilitate mintală, dar acesta nu a reacționat.

Ion Manole, directorul executiv al Asociației Promo-LEX, a comunicat că este regretabil faptul că decesul unei persoane aflate în custodia statului nu este o noutate pentru Republica Moldova. Astfel de cazuri se întâmplă, iar statul are întreaga responsabilitate pentru viața și securitatea persoanelor aflate în custodia sa. Acesta a mai adăugat că acest caz nu trebuie să se limiteze la o simplă anchetă penală a organelor competente ale statului, ci trebuie să provoace și o reevaluare a reformelor care s-au făcut în aceste domenii din 2009 și a încurajat structurile statului să continue examinarea eficientă a cauzei.

O altă problemă amintită de avocații Promo-LEX sunt condițiile din izolatoarele de detenție din subordinea Ministerului Afacerilor de Interne și încercarea de a mușamaliza cazul. Tot aici, avocatul Vadim Vieru a amintit despre faptul că există sisteme medicale paralele, iar după transferarea victimei la penitenciarul Nr. 16, aceștia n-au raportat cazul de tortură la procurorul teritorial și nu au solicitat ambulanța pentru a i se acorda asistența medicală cuvenită.

Dumitru Sliusarenco a menționat și despre o altă problemă care a ieșit în evidență după cazul lui Andrei Brăguță: gradul mare de intoleranță și agresivitate în societate. Avocatul Promo-LEX a punctat despre faptul că în ultimele zile s-a observat în spațiul public și în mediul on-line mesaje denigratoare și discriminatorii, nu doar la adresa victimei, dar la adresa unor grupuri întregi de oameni, cum ar fi persoane cu dizabilități mintale, consumatori de droguri sau apărători ai drepturilor omului.

Promo -LEX a susținut astăzi o conferință de presă cu tema „Acțiunile autorităților pe cazul lui Andrei Brăguță pentru depășirea problemelor sistemice din justiția moldovenească”.

Promo-LEX: Situația limbii române în stânga Nistrului rămâne problematică

Acum cinci ani, directorul Asociației obștești „Promo-LEX”, Ion Manole, declara pentru IPN, în ajunul zilei de 31 august, că în stânga Nistrului cunoașterea limbii române este tot mai problematică, limba română este slab promovată și cultivată în întreaga regiune. Potrivit lui, acum, la cinci ani distanță, situația nu este diferită, scrie <http://m.adevarul.ro/moldova>, preluat de Romanian Global News.

Manole menționează că limba română cu alfabet latin este practic interzisă, iar cea cu alfabet chirilic nu se utilizează practic în mediul urban, în presă și în instituțiile de învățământ superior din regiune.

Deși este una din cele trei limbi „oficiale” în stânga Nistrului, limba română practic nu este vorbită în spațiul public. Nu mai există cenzură în acest sens, dar limba română pur și simplu este ignorată, iar cei ce o vorbesc sunt limitați să o vorbească în cercuri restrânse (în familie sau în cele câteva sate).

În puținele școli din regiune unde se păstrează limba română, gradul de predare și cunoaștere a acesteia este tot mai slabă. Totodată, în universitățile din regiunea transnistreană nu există facultăți în această limbă.

„În librării sau biblioteci nu veți găsi diversitatea de

literatură sau publicații necesare pentru menținerea și dezvoltarea limbii”, a mai spus Ion Manole, precizând că Chișinăul nu a fost preocupat niciodată de problema menținerii și promovării limbii române în regiune.

Sursa: rgnpress.ro

Promo-LEX: Votul studenților și al elevilor poate decide soarta alegerilor în unele circumscripții uninominale

Clauzele speciale pentru studenți și elevi din Codul Electoral ar putea fi un punct de pornire pentru manipularea rezultatelor în circumscripțiile electorale uninominale din localitățile cu un număr mare de alegători, în cazul în care ar fi aplicate cu rea credință, se arată într-un studiu de caz al Promo-LEX. Potrivit unui comunicat de presă al instituției, misiunile de observare a alegerilor au recomandat în repetate rânduri autorităților de la Chișinău să renunțe la regimul special de vot acordat studenților și elevilor în cadrul alegerilor parlamentare.

Prin comparație cu alte categorii de votanți, studenții și elevii din Republica Moldova au condiții preferențiale de vot. Articolul 87 din Codul Electoral stabilește că acești tineri pot vota în orice secție de votare din localitatea unde-și fac studiile. Pentru a exercita acest drept, ei sunt obligați să prezinte buletinul de identitate cu fișa de însoțire, carnetul de student/elev al instituției de învățământ din localitatea respectivă, să completeze și să semneze o declarație pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă.

Codul Electoral nu impune însă reguli care ar asigura o conexiune directă dintre locul amplasării instituției de învățământ și circumscripția electorală uninominală unde este amplasată instituția respectivă. În acest fel, în localități mari, precum Chișinău, studenții sau elevii ar putea vota la secțiile de votare deschise în apropierea instituției, în apropierea căminelor studentești, în apropierea secțiilor de votare unde stau la gazdă sau în orice altă parte a localității.

În Chișinău ar urma să fie constituite aproximativ 10 circumscripții uninominale. Datele statistice oficiale arată că, în anul de studii 2016-2017, în capitală erau înscriși la studii 66.691 de studenți (în universități) și 18.190 de elevi (în instituții de învățământ profesional tehnic post secundar).

Potrivit Promo-LEX, cei peste 80 de mii de studenți și elevi cu drept de vot reprezintă un potențial electoral important, care, printr-un vot amplasat compact, pot decide soarta alegerilor în anumite circumscripții uninominale. Migrația necontrolată sau dirijată a studenților și elevilor în ziua alegerilor în municipiul Chișinău poate influența semnificativ rezultatele alegerilor.

Experții Promo-LEX recomandă excluderea dreptului preferențial acordat studenților și elevilor de a vota la orice secție de votare în localitatea unde își fac studiile și revenirea la normele generale de vot în raza circumscripției electorale unde își au domiciliul și asigurarea unei conexiuni între instituția de învățământ și circumscripția electorală uninominală. O altă propunere este organizarea alegerilor în zi de sâmbătă pentru a permite studenților să se deplaseze la locul de domiciliu și acordarea înlesnirilor la tichetele de transport public pentru a facilita deplasarea tinerilor.

Sursa: tvr Moldova.md

Asociația Promo-LEX: Doar 31% cunosc despre planul strategic al CEC și ce prevede acesta

Asociația Promo-LEX a prezentat raportul cu referire la activitatea Comisiei Electorale Centrale (CEC) și Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) pentru anul 2016, transmite CURENTUL.

Raportul a fost întocmit în baza a trei instrumente: analiza documentelor, monitorizarea ședințelor și interviurile ce au fost realizate cu reprezentanții CEC, CICDE și părțile interesate. A fost apreciat gradul de obiective strategice ca fiind executat, neexecutat, parțial executat, măsuri ne semnificative, activități ambigue formulate. Drept planificare strategică a CEC și CICDE, s-au analizat planurile strategice ale instituției, planul de acțiuni pentru 2016 și raportul de activitate.

Astfel, în urma analizei efectuate, CEC a planificat 37 de acțiuni, dintre care 62,2% au fost integral executate, 16,2% parțial executate, 13,5% nu au fost executate și 8,1% au fost măsuri ne semnificative. În rezultatul interviurii doar 31% cunosc despre planul strategic al CEC și ce prevede acesta.

În raport au fost menționate performanțele și restanțele în activitate. Astfel, performanțe s-au înregistrat la adaptarea site-ului la diverse grupuri țintă, îmbunătățirea continuă a managementului electoral, aprobarea actelor normative interne, planificarea alegerilor locale și referendumului local, organizarea seminarelor de informare și instruire,

efectuarea sondajelor de opinie publice, etc..

La capitolul carențe s-au menționat activitățile ce țin de monitorizarea finanțării în perioada campaniei electorale.

În activitatea CICDE, conform rezultatelor, 41,2% din acțiuni au fost executate integral, 11,8% au fost executate parțial, 8,8% formulate ambiguu și 38,2% nu au fost executate.

Astfel, drept rezultate bune a Centrului s-au menționat curricula de instruire, organizarea seminarelor, identificarea grupurilor țintă în procesele electorale.

Drept carențe s-au menționat instruirea formatorilor, studiu de piață în vederea identificării piețelor internaționale potențiale pentru Centru, analiza datelor, colectarea informațiilor utile pentru grupurile țintă, etc..

Celor două instituții li s-a recomandat să extindă campaniile educaționale și motivaționale, să delege persoane pentru instruire, să îmbunătățească relațiile cu Diaspora, să colaboreze cu instituțiile care participă în procesul electoral, etc..

Sursa: curentul.md

**Fostul lider de la Tiraspol
Evghenii Șevciuc ar putea fi
tras la răspundere pentru cel**

puțin trei infracțiuni

Timp de 25 de ani, populația regiunii transnistrene nu se poate bucura de garanțiile minime pentru respectarea drepturilor și libertăților lor fundamentale. În lipsa unor instrumente eficiente și legale de monitorizare și apărare a drepturilor omului, precum și în condițiile fenomenului impunității (reprezentanții administrației de-facto din regiune nu poartă nici o responsabilitate pentru abuzurile sau faptele lor), locuitorii regiunii pot deveni victime sigure și sunt de fapt ostaticii unor procese politice și geopolitice, care durează un sfert de veac.

Este evident faptul că anume impunitatea provoacă creșterea numărului de violări comise în regiunea transnistreană și că în regiune nu există un „sistem judiciar” independent sau „organe de drept” independente, care ar asigura o protecție persoanelor a căror drepturi sunt violate.

Recent, potrivit surselor media, fostul lider al regimului de-facto E. Șevciuc, s-ar fi refugiat din cauza unor amenințări la adresa lui, pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova. Această informație a fost confirmată de către acesta, care a menționat într-o postare pe o rețea de socializare, că a părăsit regiunea transnistreană ca urmare a deținerii unor informații cu privire la un presupus atentat la viața lui.

Activitatea lui E. Șevciuc în regiunea secesionistă

Evghenii Șevciuc a fost și este o figură importantă în activitatea structurilor ilegale de la Tiraspol. Înainte de a deveni deputat în „Sovietul Suprem” de la Tiraspol (2000-2001), a lucrat în cadrul presupusului Departamentul de afaceri interne al Ministerului Afacerilor Interne al RMN (1992–1998). Ulterior a activat în Departamentul pentru combaterea criminalității economice din orașul Rîbnița, apoi ca șef al Departamentului Miliției Economice din cadrul Miliției orașului Tiraspol (1996-1998).

În perioada 1998–2001 a lucrat în companii private, ca manager al sucursalei din Rîbnița a companiei de producție agricolă „Sheriff Ltd.” (1998-2000) și apoi ca șef de departament al Băncii comerciale PRAK „Agroprombank” din Tiraspol.

Acesta a fost deputat în „Sovietul Suprem” de la Tiraspol în perioada 2000-2011. Iar între timp, din 2005 până în 2009, a fost președintele „Sovietului Suprem”. Ulterior în anii 2011-2016 a deținut funcția de președinte al administrației de la Tiraspol.

Rolul său determinant în consolidarea și menținerea structurilor ilegale, poate fi dedus din atribuțiile deținute potrivit funcțiilor sale, deopotrivă cu activitățile realizate în această perioadă. „RMN” este o „republică prezidențială”, fapt ce determină deținerea de către „președinte” a unor competențe foarte mari.

Astfel, Evghenii Șevciuc, ca lider al administrației de la Tiraspol a deținut printre altele următoarele competențe:

- A fost comandantul suprem al forțelor paramilitare din regiune;
- A avut împuterniciri de identificare a principalelor direcții ale politicii interne și externe;
- A avut împuterniciri de confirmare a politicii militare;
- A avut împuterniciri de a numi și destitui șeful forțelor speciale și coordona activitatea executivului local.

Activitatea realizată de Șevciuc în timpul mandatului de așazis președinte, s-a caracterizat prin perpetuarea comiterii de abuzuri și ilegalități pe care le-a comis și predecesorul său Igor Smirnov. Astfel, a fost menținut un climat de presiune, intimidare și teroare:

- A fost persecutată oricare tentativă a locuitorilor de a se integra în societatea moldovenească, datorită blocadei posturilor de televiziune și radio a operatorilor legal înregistrați de autoritățile constituționale;
- A continuat persecutarea elevilor, părinților și profesorilor instituțiilor de învățământ cu predare în grafie latină care se află sub jurisdicția autorităților constituționale. Totodată, datorită acestor acțiuni, a provocat pierderi bugetului de stat, Guvernul fiind obligat să achite sume enorme și exagerate pentru funcționarea acestor instituții de învățământ precum și pentru compensații;

- Au fost admise rețineri și arestări pe criterii politice, inclusiv a unor funcționari ai autorităților constituționale;
- A menținut și alimentat criza terenurilor din raionul Dubăsari, agravând situația deținătorilor de terenuri, care nu au avut acces la terenurile lor. Totodată, prin aceste acțiuni a provocat pierderi considerabile bugetului național (Guvernul central fiind obligat să identifice și să aloce sume considerabile pentru compensații și despăgubiri);
- Au fost create numeroase obstacole libertății de circulație persoanelor, mărfurilor și serviciilor. Spre exemplu, E. Șevciuc a semnat la 30 ianuarie 2015 decretul ce prevede restricții privind accesul persoanelor în regiunea transnistreană;
- Au fost pornite cauze penale împotriva Asociației „Promo-LEX”, fără a se oferi posibilitatea de a beneficia de acces la toate procedurile necesare apărării;
- În anul 2015, o serie de forumuri online au fost închise, fiind astfel limitate drepturile locuitorilor de a se informa și de a discuta liber diverse subiecte legate de situația din acest teritoriu. Pe o rețea de socializare, E. Șevciuc a calificat spațiul media online drept o „gunoiște anonimă”, insistând asupra obligativității înregistrării lor ca instituții media, monitorizării și sancționării jurnaliștilor pentru critici aduse la adresa lui și a administrației de facto. În general, datorită acestor acțiuni, au avut de suferit toate organizațiile necomerciale care încercau să promoveze drepturile omului în regiune.

Se pare că liderul Șevciuc a repetat soarta funcționarilor din cadrul vechii administrații Smirnov, pe care a început să o persecute odată cu venirea sa în funcție. Astfel, la data de 28 iunie 2017, la solicitarea așa-zisului procuror al regiunii transnistrene, „Sovietul Suprem” de la Tiraspol a decis

ridicarea „imunității” lui Evghenii Șevciuc ca urmare a faptului că acesta ar avea calitatea de bănuit în cadrul a 6 cauze penale.

Prima cauză penală a fost pornită la 27 iulie 2016, și se referea la decizia din 2015 de a micșora salariile și pensiile cu 30%, în pofida faptului că în așa-zisul buget de stat existau surse financiare.

O altă cauză penală a fost pornită pe motiv că Șevciuc ar fi grațiat două persoane, după ce acestea au fost condamnate pentru depoziii false într-un dosar în care avea interes Evghenii Șevciuc.

La 27 decembrie 2016 a fost pornită o altă cauză penală ce se referă la faptul că depășindu-și competențele „constituționale”, fostul lider de la Tiraspol ar fi fondat o organizație necomercială cu denumirea de „Fondul stabilizator al Transnistriei”, pe al cărui cont veneau bani de la anumite întreprinderi de stat pentru serviciile de gaz, electricitate etc, prejudiciind în acest sens „bugetul de stat” cu 82,9 mln. ruble, adică aproximativ 150 milioane lei sau 7,5 mln. de dolari.

Mai mult ca atât, acesta a avut și niște relații „contractuale” cu organizația necomercială „Integrarea Eurasiatică”, care aduce prin contrabandă aduce ajutoare umanitare în regiunea transnistreană. Potrivit unei cercetări, în iulie 2013 organizația „Integrarea Eurasiatică” exporta un microbuz marca HYUNDAI (model H-1 2.5 AT), valoarea autovehiculului declarată la vamă era de 45.900 de dolari, iar beneficiarul – „administrația președintelui Republicii Moldovenești Nistrene”.

O altă cauză penală a fost pornită la 3 ianuarie 2017 și se referă la evaziunea fiscală a întreprinderii BIOHIM. Aici se presupune că vinovate ar fi mai multe persoane „oficiale”, printre care și fostului lider de la Tiraspol care ar fi

obținut careva avantaje patrimoniale.

Ultima cauză penală a fost pornită la 25 ianuarie 2017 și se referă la săvârșirea infracțiunii de contrabandă. Șevciuc se presupune că ar fi înființat un grup criminal, care se ocupa de exportul ilegal de alcool și țigări peste „frontiera de stat”.

Potrivit așa zisului Cod Penal al regiunii fostul lider de la Tiraspol riscă până la 12 ani privațiune de libertate.

Epopoea dosarelor penale

În perioada în care se aflau în funcție Șevciuc E. și Ștanski N. au șantajat partenerii de negocieri și autoritățile constituționale că nu vor participa la negocierile politice dacă cauzele penale deschise de autoritățile constituționale nu vor fi clasate. În necunoaștere de cauză unii dintre demnitarii Republicii Moldova declarau că: *„dosarele penale care au fost inițiate la Chișinău pe numele unor persoane cu funcții de răspundere din regiunea transnistreană vor fi clasate”*, asta în pofida normelor legale în vigoare, care prevăd imposibilitatea unui reprezentant al puterii executive sau al oricărei alte puteri decât cele stabilite în art.3 al Legii privind procuratura, să decidă asupra încetării urmăririi penale or clasării proceselor penale. Potrivit informațiilor organelor de drept furnizate recent în spațiul public se anunța că fostul „lider” de la Tiraspol nu are intentate dosare penale pe malul drept al Nistrului și că este liber să se afle pe teritoriul controlat de autoritățile Republicii Moldova. Pe de altă parte Vicepremierul Gheorghe Bălan, șeful Biroului pentru reintegrare din Guvernul de la Chișinău declară că: *„pe perioada mandatului fostului lider din regiunea transnistreană s-au produs o serie întreagă de încălcări și s-a beneficiat de o cantitate anumită de bani care au fost într-un fel sau altul delapidați. De aici și apare și interesul sporit al unor grupări din regiune pentru această funcție și de aici apare și interesul autorităților*

moldovenești să reglementeze conflictul și să terminăm cu acest fenomen negativ de îmbogățire pe seama nesoluționării și pe seama populației din regiunea transnistreană.”

Șevciuc Evghenii și Ștanski Nina în perioada în care participau la negocierile politice, aceștia își manifestau destul de dur și agresiv poziția față de dosarele penale inițiate împotriva „autorităților” transnistrene care au fost implicați direct sau indirect în anumite fapte care pot fi tratate drept infracțiuni. Erau aduse argumente precum că dosarele penale inițiate de autoritățile constituționale ar submina stabilitatea platformei de negocieri. Astăzi, Șevciuc E. și-a schimbat retorica și susține că „procuratura RMN” ar fi influențată de reprezentanții holdingului Sheriff.

Într-un interviu recent Șevciuc a declarat că conducerea companiei „Sheriff” ar fi fost implicată în omoruri la comandă în regiune. Tot el a declarat că știe cui îi conveneau aceste asasinări ale oamenilor de afaceri și cine ar fi putut să le comande. Acțiunile „organelor de drept” din regiunea transnistreană privind investigarea acestei categorii de dosare penale au fost blocate de majoritatea parlamentară, „controlată de Gușan”, spunea Șevciuc. La fel Șevciuc E. a comunicat că actualul procuror al regiunii transnistrene, Anatolii Gurețki, este fostul șef al Direcției juridice a structurilor lui Gușan, șeful „Comitetului de anchetă”, Veaceslav Bînzari, este avocatul personal al structurilor lui Gușan, „ministrul de interne”, Ruslan Mova, este fostul șef al Serviciului de securitate al uneia dintre structurile lui Gușan.

Paradoxal este faptul că anume fostul „lider” al regiunii astăzi confirmă constatările Asociației Promo-LEX declara în toți acești ani: că drepturile persoanelor sunt încălcate masiv, în special de anumite grupări care controlează procesele din regiune. Aceste concluzii reies și din practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în prima sa cauză *Mozer v. Moldova și Rusia* cu privire la violarea

dreptului la libertate și siguranță în regiune, a analizat „sistemul judiciar al RMN”. În hotărârea vizată, Curtea a constatat că spre deosebire de legislația constituțională, care a fost expertizată și monitorizată de mai multe organisme internaționale, așa numita legislație care se aplică în teritoriul transnistrean nu a fost niciodată obiectul unei analize. Astfel, deciziile de arest și condamnare adoptate de către așa numitele instanțe în temeiul unor acte locale nu pot fi considerate ca fiind adoptate în temeiul unei tradiții judiciare compatibile cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Astfel, declarațiile destul de grave ale lui Șevciuc E., demonstrează că tot ce se întâmplă acum, dar și până la această situație, a fost și este ilegal. Vorbind despre crimele comise în regiune de către așa-numitele organe de drept, Șevciuc E. sugerează că existența acestora este una ilegală, iar organele constituționale de drept urmau să monitorizeze cu mare atenție învinuirile aduse de „autoritățile RMN”, declarațiile recente ale acestuia și să le suprapună prevederilor Codului Penal pentru a constata sunt sau nu elemente ale unor infracțiuni potrivit legislației în vigoare a R.Moldova.

Șevciuc poate fi tras la răspundere penală

Având în vedere că E. Șevciuc se află pe teritoriul controlat de către autoritățile constituționale și a declarat public despre comiterea unor infracțiuni de actualul lider a regiunii, apare fireasca întrebare dacă acesta poate fi audiat în legătură cu faptele comise de terți sau de sine personal în exercitarea mandatului de „președinte” al structurilor recunoscute din regiunea transnistreană.

Din problema de mai sus urmează să distingem două situații, Evgenii Șevciuc dar și alți lideri ai regiunii separatiste urmează a fi audiați în legătură cu faptele comise de terți, precum și în legătură cu faptele comise de el înșiși în

perioada în care aceștia au activat în calitate de lideri ai republicii nerecunoscute.

Unica modalitate legală juridică de investigare a unor fapte pretins ilegale este inițierea unui proces penal în care persoanele ar putea fi audiate și în cadrul căruia ar putea fi administrate probe. În cadrul procesului penal urmează să se clarifice spre exemplu, în ce măsură acțiunile lui Evgheni Șevciuc au contribuit la cauzarea prejudiciilor prin infracțiune anumitor subiecți.

Realizarea acestor acțiuni este importantă în contextul executării măsurilor pozitive generale și individuale în cadrul mai multor cauze penale care se află la etapa de urmărire penală în legătură cu fapte penale comise în perioada în care Evgheni Șevciuc era lider al administrației separatiste. În multe din cauzele care se află acum la etapa de urmărire penală, victimele au expediat plângeri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Multe din aceste plângeri deja au fost comunicate Guvernelor Federației Ruse și Republicii Moldova, după care urmează pronunțarea unei hotărâri (*a se vedea spre exemplu cauzele Sandu și alții v. Republica Moldova și Federația Rusă, Cerere nr. 21034/05, Cauza Iovcev și alții c. Moldova și Rusia, cererea nr. 40942/14, etc.*)

Sunt cel puțin câteva infracțiuni pe care Evghenii Șevciuc prin acțiunile și inacțiunile sale aparent le-ar fi comis.

Uzurparea puterii de stat, infracțiune prevăzută de art. 339 al. 2 CP al RM, care prevede o pedeapsă sub formă de închisoare de la 12 la 20 ani.

Există suspiciuni că Evghenii Șevciuc a realizat acțiuni de uzurpare a puterii de stat în perioada exercitării funcției de deputat în „Sovietul Suprem” de la Tiraspol, Președinte al „Sovietului Suprem” și președinte al administrației de la Tiraspol. Contrar prevederilor art. 2 și 6 din Constituția Republicii Moldova, acesta a avut un rol important în

consolidarea și menținerea structurilor de-facto, în virtutea atribuțiilor de „președinte” a structurii nerecunoscute. Contrar Constituției Republicii Moldova acesta a exercitat atribuții statale în nume propriu, aducând atingere relațiilor sociale cu privire la suveranitatea națională, care aparține exclusiv poporului Republicii Moldova în sensul Constituției Republicii Moldova. Mai mult, nu este cert dacă Evghenii Șevciuc și Nina Ștanski ar deține cetățenia Republicii Moldova, fapt ce ar clarifica situația sub anumite aspecte.

În perioada realizării mandatului său de „președinte” acesta a comis mai multe acțiuni care au adus prejudicii evidente drepturilor și intereselor persoanelor în mai multe cauze. Putem puncta doar câteva din ce se poate incrimina fostului lider. Anume prin acțiunile sale și administrației pe care o conducea, cetățenii mai multor localități din stânga Nistrului nu au acces la aproximativ 6300 ha de terenuri agricole din raionul Dubăsari aflate în proprietatea lor. Acest fapt cauzează anual prejudicii materiale semnificative, iar Guvernul Republicii Moldova este în situația de a aloca anual din fondul de rezervă sume mai mari de 10 milioane lei pentru compensații. Mai mult, în privința acestor fapte Procuratura raionului Dubăsari a inițiat urmărirea penală conform elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută de art.352 alin.1) CP și 351 alin.2) CP. La rândul său CtEDO a pus pe rol *cauza Sandu și alții v. Republica Moldova și Federația Rusă*, care se referă la cei circa 1800 de reclamanți care au depus plângeri în legătură cu violarea dreptului lor de proprietate.

Acțiunile intenționate îndreptate spre ațîțarea vrajbei, diferențierii sau dezbinării naționale, etnice, rasiale sau religioase, infracțiune prevăzute de art. 346 Cod Penal, care prevede o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Deși hărțuirea și persecutarea persoanelor care se asociază cu instituțiile de învățământ cu predare în grafia latină din stânga Nistrului este continuă din 2004, anume începând cu 2014, la indicația lui Evghenii Șevciuc au fost create alte impedimente acestor instituții. Datorită afirmațiilor și indicațiilor N. Ștanschi și E. Șevciuc au fost închise conturile bancare ale instituțiilor de învățământ, trimiși milițieni în incinta instituțiilor de învățământ, organizată reținerea ilegală a directorului liceului „Lucian Blaga”, reținute salariile, confiscat automobilul, telefoanele, aparatele foto și ștampila instituției, etc.. În acest sens, CtEDO a comunicat o altă cerere și anume cauza *Iovcev și alții v. Republica Moldova și Federația Rusă*.

Persoane din cadrul administrației de-facto, inclusiv unii jurnaliști din subordinea fostului lider Șevciuc, au prezentat elevii și profesorii din cadrul liceelor cu predare în grafie latină ca fiind exponenți ai unor forțe străine ostile populației. Acțiunile realizate în privința școlilor cu predare în grafie latină au fost realizate intenționat în scopul dezbinării pe criterii naționale și de limbă vorbită. În rezultatul acțiunilor ilegale numărul elevilor din liceele cu predare în limba română cu grafie latină este în continuă scădere. Chiar dacă Hotărârea Marii Camere a CtEDO pronunțată în cauza *Catan și alții v. Republica Moldova și Federația Rusă* au fost indicate executarea mai multor măsuri generale și individuale, Evghenii Șevciuc a continuat să realizeze acțiuni care au dus la înrăutățirea situației școlilor.

Organizarea unei formațiuni paramilitare ilegale sau participarea la ea, prevăzută de articolul 282 CP al RM, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare de la 2 la 7 ani.

În perioada mandatului său, Evghenii Șevciuc a avut calitatea de conducător al pretinselor structuri militare. Liderul a participat la manifestații militare și la oricare alte tipuri de acțiuni cu caracter militar în regiune. În lumina

prevederilor constituționale, armata din regiunea transnistreană și alte structuri de forță din regiune constituie formațiuni paramilitare neprevăzute de legislația Republicii Moldova. În perioada nominalizată, acesta nu doar a condus structurile paramilitare dar și a avut un rol important în consolidarea acestora. Spre exemplu, în martie 2015, la inițiativa acestuia, în cadrul „armatei transnistrene” a fost creată o formațiune militar-sportivă, cu destinație specială. Astfel, 50 de absolvenți ai Universității „Taras Șevcenko” din Tiraspol, au fost înrolați în această structură pretinsă de elită. În iunie 2015, acesta a emis două decrete prin care a dispus înrolarea tinerilor de 18-27 ani, ce se aflau la evidența militară, dar care au pierdut dreptul la amânare sau au fost sancționați pentru încălcarea regulilor înrolării. Celălalt decret prevedea înrolarea pe parcursul 2015 a bărbaților cu vârsta de până la 30 ani, care au absolvit facultatea fiind trecuți în rezervă în grad de locotenent. În mass-media locală aceste decrete au fost numite ca decrete de mobilizare.

Evident că sunt și alte acțiuni care trebuie analizate prin prisma Codului penal, dar ne-am limitat numai la cele care au fost documentate de către Asociația Promo-LEX.

Ce ar trebui să facă autoritățile constituționale

Începând cu anul 1993, autoritățile constituționale au inițiat urmărirea penale împotriva unor reprezentanți ai „autorităților” transnistrene, acuzați de uzurparea funcțiilor oficiale de stat în cumul cu alte componente de infracțiuni prevăzute de Codul Penal al RM. Însă aceste cazuri nu au avut un caracter transparent și consecvent, iar soarta lor nu este cunoscută opiniei publice. Astfel, persoanele care au avut calitatea de „demnitari” ai „RMN” au putut circula liber în spațiul controlat de autoritățile constituționale sau ocupa în continuare anumite funcții importante în structurile de facto din regiune. Persoanele care ar putea fi audiate în calitate de bănuți, învinuți sau martori, circulă nestingherit pe

teritoriul țării fără a fi citate pentru audiere sau aduse forțat în cazul eschivării. Scuza reprezentanților organelor de drept, este că din cauza lipsei de colaborare cu organele de drept din stânga Nistrului, urmărirea penală nu a putut fi desfășurată, iar majoritatea dosarelor penale au fost suspendate sau încetate.

În virtutea principiilor de drept internațional dar și al jurisprudenței CtEDO în legătură cu art. 1 din CEDO (a se vedea *decizia Bankovic §§ 70-71*), Procuratura Republicii Moldova are obligația pozitivă de al audia pe Evghenii Șevciuc și alți lideri din cadrul administrației separatiste în cadrul unui proces penal inițiat, cu garantarea drepturilor prevăzute de Codul de Procedură Penală, printre care prezumția de nevinovăție (art. 8 CPP), asigurarea dreptului la un interpret (art. 16 CPP), asigurarea dreptului la apărare (art. 17 CPP) și altor drepturi procesual-penale.

Potrivit art. 254 CPP al RM, organului de urmărire penală îi revine un rol activ în procesul penal, și este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului. Astfel, misiunea urmăririi penale este de a strânge probele necesare cu privire la identificarea faptuitorilor și la stabilirea răspunderii acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.

Totodată există o multitudine de acte internaționale care reglementează activitatea operativă precum Recomandarea Consiliului European (2005)¹⁰ cu privire la tehnicile speciale de investigație, care a adoptat-o în scopul detectării și investigării infracțiunilor grave și suspectilor, care vizează culegerea de informații, Convenția Consiliului European cu privire la spălarea, investigarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitățile criminale și cu privire la finanțarea terorismului ș.a. Tehnicile speciale de investigație (măsurile speciale de investigație) se aplică

pentru 2 scopuri: combaterea criminalității și asigurării securității statului. Aceste două scopuri sunt reflectate și în Recomandarea Consiliului Europei (2005) 10 cu privire la tehnicile speciale de investigație.

În situația în care se va constata că Evghenii Șevciuc este victima unor acțiuni ilegale ale administrației actuale de facto, comise în privința sa, Procuratura urmează să pornească o cauză penală cu recunoașterea acestuia în calitate de parte vătămată și aplicarea măsurilor de protecție, după caz. Aceasta nu exclude realizarea acțiunilor de urmărire penală în cadrul altor cauze unde Evghenii Șevciuc al putea avea altă calitate procesuală.

Sursa: agora.md

Promo-LEX: Fostul lider de la Tiraspol, Evgheni Șevciuk poate fi tras la răspundere penală pentru cel puțin trei infracțiuni

Evgheni Șevciuk, dar și alți lideri ai regiunii separatiste, urmează a fi audiați în legătură cu faptele comise de terți, precum și în legătură cu faptele comise de el înșiși în perioada în care aceștia au activat în calitate de lideri ai republicii nerecunoscute, se arată într-o analiză Promo-LEX dată astăzi publicității.

Totodată, singura modalitate legală juridică de investigare a

unor fapte pretins ilegale este inițierea unui proces penal în care persoanele ar putea fi audiate și în cadrul căruia ar putea fi administrate probe. În cadrul procesului penal urmează să se clarifice spre exemplu, în ce măsură acțiunile lui Evgheni Șevciuk au contribuit la cauzarea prejudiciilor prin infracțiune anumitor subiecți.

Potrivit analizei, există cel puțin trei infracțiuni pe care Evgheni Șevciuk prin acțiunile și inacțiunile sale aparent le-ar fi comis. În primul rând, este vorba despre uzurparea puterii de stat, infracțiune prevăzută de art. 339 al. 2 CP al RM, care prevede o pedeapsă sub formă de închisoare de la 12 la 20 ani.

Astfel, în perioada realizării mandatului său de "președinte", acesta a comis mai multe acțiuni care au adus prejudicii evidente drepturilor și intereselor persoanelor în mai multe cauze. Putem puncta doar câteva din ce se poate incrimina fostului lider. Anume prin acțiunile sale și administrației pe care o conducea, cetățenii mai multor localități din stânga Nistrului nu au acces la aproximativ 6300 ha de terenuri agricole din raionul Dubăsari aflate în proprietatea lor.

De asemenea, este vorba despre acțiunile intenționate îndreptate spre ațâțarea vrajbei, diferențierii sau dezbinării naționale, etnice, rasiale sau religioase, infracțiune prevăzute de art. 346 Cod Penal, care prevede o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Deși hărțuirea și persecutarea persoanelor care se asociază cu instituțiile de învățământ cu predare în grafia latină din stânga Nistrului este continuă din 2004, anume începând cu 2014, la indicația lui Evgheni Șevciuk au fost create alte impedimente acestor instituții.

Din cauza afirmațiilor și indicațiilor Ninei Ștanschi și a lui

Evgheni Șevciuk au fost închise conturile bancare ale instituțiilor de învățământ, trimiși milițieni în incinta instituțiilor de învățământ, organizată reținerea ilegală a directorului liceului "Lucian Blaga", reținute salariile, confiscat automobilul, telefoanele, aparatele foto și ștampila instituției, etc

Și organizarea unei formațiuni paramilitare ilegale sau participarea la ea, prevăzută de articolul 282 CP al RM, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare de la 2 la 7 ani.

În perioada mandatului său, Evgheni Șevciuc a avut calitatea de conducător al pretinselor structuri militare. În lumina prevederilor constituționale, armata din regiunea transnistreană și alte structuri de forță din regiune constituie formațiuni paramilitare neprevăzute de legislația Republicii Moldova.

În perioada nominalizată, acesta nu doar a condus structurile paramilitare, dar și a avut un rol important în consolidarea acestora. Spre exemplu, în martie 2015, la inițiativa acestuia, în cadrul "armatei transnistrene" a fost creată o formațiune militar-sportivă, cu destinație specială. Astfel, 50 de absolvenți ai Universității „Taras Șevcenko” din Tiraspol, au fost înrolați în această structură pretinsă de elită.

În iunie 2015, acesta a emis două decrete prin care a dispus înrolarea tinerilor de 18-27 ani, ce se aflau la evidența militară, dar care au pierdut dreptul la amânare sau au fost sancționați pentru încălcarea regulilor înrolării. Celălalt decret prevedea înrolarea pe parcursul 2015 a bărbaților cu vârsta de până la 30 ani, care au absolvit facultatea fiind trecuți în rezervă în grad de locotenent. În mass-media locală aceste decrete au fost numite ca decrete de mobilizare.

Promo-LEX precizează că sunt și alte acțiuni care trebuie analizate prin prisma Codului penal.

Sursa: moldova.org